

Bilanço Esasına Tabi Gelir Vergisi Mükelleflerinde 502 Hesabın Akıbeti

Değerli okurlar, enflasyon muhasebesi uygulamasında en çok karşılaştığımızın ve tarafımıza gelen sorunlardan biri de bilanço esasına tabi şahıs işletmelerinde 502 Enflasyon Düzeltmesi Olumlu Farklarının işletmeden çekilip çekilmeyeceğidir.

KONUyla İLGİLİ BİRÇOK TEBLİĞ VE SİRKÜ YAYINLANMIŞTIR

2023 hesap dönemi ve düzeltme şartlarının gerçekleşmesine/varlığına bağlı olarak (geçici vergi dönemleri dâhil) izleyen hesap dönemlerine ilişkin olarak enflasyon düzeltmesine tabi tutulacak mali tabloların ve 213 sayılı Kanunun mükerrer 298 inci maddesinin (A) fıkrası ile geçici 33 üncü maddesine göre yapılacak enflasyon düzeltmesinin uygulama usul ve esaslarına ilişkin olarak 555, 560, 563 ve 582 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğlerinde açıklamalar/düzenlemeler yapılmış, 165, 170, 175, 176, 181 ve 187 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Sirkülerinde de ilave açıklamalara ve örnek uygulamalara yer verilmiştir.

EN DETAYLI AÇIKLAMALAR 55 NOLU VUK GENEL TEBLİĞİNDE YAPILMIŞTIR

555 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğinin; - "Düzeltilme işlemi" başlıklı 12 nci maddesinin ikinci fıkrasında, "(2) 213 sayılı Kanunun mükerrer 298 inci maddesinin (A) fıkrasının (7) numaralı bendine göre; ...

ç) Bu işlemlerden doğan pasif kalemlere ait enflasyon fark hesapları, herhangi bir suretle başka bir hesaba nakledildiği veya işletmeden çekildiği takdirde, bu işlemlerin yapıldığı dönemlerin kazancı ile ilişkilendirilmeksizin, bu dönemde vergiye tâbi tutulur. Ancak öz sermaye kalemlerine ait enflasyon farkları düzeltme sonucu oluşan geçmiş yıl zararlarına mahsup edilebilir veya kurumlar vergisi mükelleflerince sermayeye ilave edilebilir; bu işlemler kâr dağıtım sayılmaz.

... ",

- "Pasif kalemlere ait enflasyon fark hesabında yer alan değerler" başlıklı 54 üncü maddesinin birinci fıkrasında, "(1) Pasif kalemlere ait enflasyon fark hesapları, herhangi bir suretle başka bir hesaba nakledildiği veya işletmeden çekildiği takdirde, bu işlemlerin yapıldığı dönemlerin kazancı ile ilişkilendirilmeksizin, bu dönemde vergiye tabi tutulacaktır.

İfadeleri yer almaktadır.

KONUyla İLGİLİ ÇOK YAKIN BİR ZAMANDA ÖZELGE VERİLMİŞTİR

Yukarıda yapmış olduğumuz açıklamalara ilaveten bilanço esasına tabi şahıs işletmelerinde 502 enflasyon düzeltmesi olumlu farkları hesabının ortağa çıkış yapılıp yapılmayacağı özelge kapsamında sorulmuş ve aşağıdaki yanıt verilmiştir.

Bu itibarla, 31/12/2023 tarihli bilançonuzu enflasyon düzeltmesine tabi tutmanız sonucunda ortaya çıkan öz sermaye kalemlerine ait enflasyon farklarını (sermaye düzeltmesi olumlu farklarını) herhangi bir suretle başka bir hesaba nakletmeniz veya işletmeden çekmeniz durumunda, nakledilen veya çekilen tutarların, bu işlemlerin yapıldığı dönemlerin kazancı ile ilişkilendirilmeksizin, bu dönemde vergiye tâbi tutulması gerekmektedir. (Samsun Defterdarlığının 07.05.2025 tarih ve 57727 sayılı özelgesi)

16.07.2025

Kaynak: www.MuhasebeTR.com

(Bu makale kaynak göstermeden yayınlanamaz. Kaynak gösterilse dahi, makale aktif link verilerek yayınlanabilir. Kaynak göstermeden ve aktif link vermeden yayınlayanlar hakkında yasal işlem yapılacaktır.)